

osebo ker je tisk za take oblike predrag. Nekak poseben pravilnik bi moral skrbeti tudi za enotno pisanje posameznih listov pri poverjeništvih, da bi ti v skladu s centralnimi glasili služili enotnosti.

Za sestanke poverjeništev.

Konstatiralo se je da je Izvršni odbor lepo započel s svojim delom. Vzpostavil naj se ožji kontakt s poverjeništvom, da bo delo čim složneje in uspešneje. Pozdravljamo predvidene sestanke poverjeništev, ki bodo rodili sigurno dobre uspehe. Treba je na teh sestankih postaviti temelji strokovnemu delu za celo organizacijo.

IZRAVNAVA NESPORAZUMA MED POV. ZAGREB IN LJUBLJANA.

Ob priliki obravnave vprašanja za sestavo pravilnikov za naš organizacijski tisk se je tudi obravnavalo vprašanje nesporazumljenja med Pov. Zagreb in Ljubljana o zadevi ki jo je tov. Mervič že popravil v »Učit. Tov.« s katerim se na Pov. Zagreb ne zadovolji. Pov. Skuli in urednik Dimnik sta obiasnila svoje stališče in podala svoje izjave v tem pogledu. Po odobritvi stališča, da moramo sami izravnavati vsa nastala nesporazumljenja se je sestavi odsek sestojec iz članov pov. Skulja, ref. Flereta, tajnika zagrebškega pov. Tunkla in urednika Krajačića ki je sestavil zadevno izjavo, katero naj bi prinesla »Narodna Prosveta«, »Učiteljski Tovariš« in zagrebško »Jedinstvo« da se tudi napram javnosti izravna ta zadeva. Po nekaterih naknadnih ugotovitvah sta predloženo izjavo redigirala še poverjenik Skavič in urednik Dimnik in sta se popolnoma sporazumela in zedinila na izjavo, ki jo podajemo na čelu lista. Obsojalo se je tudi izrabljanje te zadeve in nie zlorabo.

NOVI UČNI NAČRTI.

Referent ministrstva prosvete in član Izvršnega odbora UJU tov. Fleret pojasni kako je prišlo do sestave nastavnega programa. Že skupščina v Sarajevu je sklenila da se naprosi prosv. ministrstvo da izda nastavni program. Pa slišali so se že takrat glasovi, da tega ni mogoče brez šolskega zakona že iz razlogov različne šolske obveznosti raznih pokrajin.

Edinstveni program se je izdal iz državnih potreb vsaj za ono dobo ki jo imajo vse šole v državi. Prvotno je bil izdan program za 2 razreda. Na osnovi fin. zakona pa je sestavila posebna komisija sedanjih nastavnih program. V tej komisiji so bili činovniki ministrstva in prejšnji predsednik UJU Pera Vuksanović. Na prvi seji so se predmeti razdelili, nastali sta na ta način dve osnovi kar je pogrešek ker se ni v celoti napravil glavni osnutek.

K temu pojasnili so se ozglasili skoraj vsi zastopniki poverjeništev.

Pov. Popović (Beograd) povdaria, da je program za zemljinisje in zgodovino preobširen. Ministrstvo bi moralo točno pojasniti, koliko snovi se mora obravnavati ker vse ni mogoče. Pri načrtu bi bili morali sodelovati učitelji, da bi bil načrt sprejemljiv. Strokovniaki niso bili pozvani k sodelovanju.

Pov. Skavič (Zagreb) je mnenja da je treba temu načrtu temeljite revizije. Program je prenatrpan delo je površno in neenotno. Politična zgodovina je denim.

Möderndorfer ni več samo učitelj, postal je nehoti vodja delavskega kmetškega ljudstva. Upamo da si ob takim zidu nihče ne bo hotel razbiti glave. Zaigral bi zadnje trohico zaupanja med obmemim ljudstvom.

Nasprotno na se dividendarij v Londonu ne boje prav nič tov. Möderndorferia. Ko bi jim ne povzročal stroškov v korist občine in pustil pri miru njih žene — bi tov. Möderndorfer lahko še dolgo sedel v svojem vlačnem temnem, skrajno nezdravem stanovanju. Ker pa ima v svoji torbici še nekaj načrtov, kakor občinsko elektrarno stanovanjske hiše, okrevališče za staro in mlado našnike, mlekarno itd. zato bi se pa radi iznebili, da bi razbremenili izdatke za občino.

Kadar bi izdal tov. Möderndorfer drugi del spisov bo bržkone opisano še kaj več. Želim na iz raznih ozirov, da jih izda še kot učitelji v Mežici, ne pa stoeč že na čelu naraščajočega delavskega pokreta. Marsikaj bo v prvem slučaju milejšje povedano.

Dobrček Drago.

liena od kulturne kar je za nas nesprejemljivo in se zlasti pri nas to ne sme deliti. Ta načrt je podvrže temeljiti reviziji do donošenja šol. zakona.

Pov. Skuli (Ljubljana) povdaria, da je bil postopek povsem pogrešen. Prvo je sestava enotnega prosvetnega programa za vse kategorije šol nato sestava šolskih zakonov in za temi nastavni program za osnovne šole. V danem slučaju se je postavilo vse delo na napačno bazo in je zvršeno.

Stavil je predlog, ki ga je sprejel tozadevno ožji sosvet pov. Ljubljana v katerem se obsoja postopek pri sestavi načrta in se predlaga naj se s strani organizacije odkloni načrt.

Pov. Ilija Kutlača (Dalmacija) želi čisto lokalni nastavni program sprejemljiv za Dalmacijo in tamošnje razmere.

Po končanih izjavah poverjenikov je izdelal poseben odsek, v katerem so sodelovali pov. Skavič, pov. M. Popović, pov. I. Kutlača in urednik Dimnik sledečo izjavo:

»Sestanek poverjenikov UJU dne 31. oktobra 1926 v Zagrebu je obravnaval »Učni načrt za I.—IV razred osnovnih šol kraljevine SHS« od 9. avgusta 1926 ter je sklenil sledeče:

Dasi je ta učni načrt izzvala opravljena in splošno priznana potreba da se naše osnovno šolstvo organizira na enotni osnovi, se ipak zahteva takojšnja njegova temeljita revizija in to iz razlogov, ker je v snovi sloh a za nedeljene šole posebe preobsežen in na mnogih mestih nejasen, da vodi tako do površnosti v učnem delu.

Razen tega da je ta učni načrt poln tudi nepotrebnih detailov na večih mestih nosamezne važne partije niso tako precizno iznešene da bi se moglo razbrati kaj se z njim od učitelja zahteva. Posamezne podrobne metodiške pripombe in navodila tega načrta je treba vsakakor izločiti iz njega in jih zatem sistematično iznesti v instrukcijah ki se dodajo učnemu načrtu.

S pedagoškega ozira nedostaja temu načrtu tudi potrebna notranja enotnost, ker je posledica narlice in površnosti pri njegovi izdelavi, ki je tolika, da bi se pokazala tudi pri šolskem delu, zlasti je bilo treba, da bi se ta načrt spravil v potreben sklad z nastavnimi načrti šol v onih krajih naše države, kjer ima osn. šola več ko 4 šolska leta in kjer bi bilo treba da je pouk v višjih šolskih letih organski nastavek onega v spodnjih 4 šolskih letih.

Vsi ti obči pogreški tega načrta so nastali zato ker ni bil načrt izdelan s potrebnim sodelovanjem strokovnih faktorjev, a zlasti, ker je izdelan brez sodelovanja učitelstva narodnih osnovnih šol iz različnih krajev naše države zaradi česar proti neopravičljivemu postopanju v tem oziru današnji sestanek v imenu učitelstva najodločneje protestira.

Dosledno temu se zahteva da se ta učni načrt dostavi vsem prizanim faktorjem v državi posebe pa UJU; da se izvede v niem neobhodno potrebne korekture ki omogočijo uspešno in pravilno delo v narodnih osnovnih šolah.

Debata o učnih načrtih je bila obsežna. Rezultat iste je, da je bil sprejet ožnji predlog, na podlagi česar bo Udruženje napravilo nadaljnje korake.

ALBIN ČEBULAR:

Šolske razstave.

(Bela Krajina.)

(Dalje.)

3. Dragatuš.

Šolska razstava se je vršila tu prvič. Že pred letom dni so jo hoteli otvoriti, pa so opustili misel ker se jim niso zdelo dela še prav urejena. Tu imamo ravno zrcalo, kako se pripravljajo učitelstvo na razstavo že pričetkom šolskega leta ter dalje ves potek leta, ker vsak izdelek bo razporežen oceni domačega učitelstva, staršem ter družim prišlecem. Vsaka pot se med letom brezdvomno bolj usmeri ter poglubi hodi do nje ter jo prelistuje z večjo pazljivostjo kakor v obratnem slučaju. Vsaka stvar hoče, da res sije; v njej ne sme trepetati površnost. Učitelstvo je zastavljalo dela, dovršena zbirala ter od teh odbirala najboljše jih predstavljalo razredu z razlogi; s tem jih je torej izvajalo na pravo pot kakor dete, katero molji piščetu košček kruha da mu sledi, ne vede in z zadovoljstvom kamor ono hoče. Učitelji mora torej dobro poznati učenčevu dušo, po-

Za tem je bilo na dnevnem redu še: vprašanje šolskega zakona; preuredbe pravil UJU pri čemer se je govorilo o volilnem poročilu o sindikalni osnovni organizaciji o pravni razdelitvi organizacije o delitvi beograjskega pov. na dve ali tri in nekaterih drugih osnovnih vprašanih; o zaščiti učiteljskih pravic, pri čemer smo čuli gorostasne krivice, ki se vode učitelstvu na Hrvatskem; ob sklepu so podala posamezna poverjenišva svoje predloge o čemer poročamo prihodnjič podrobno.

Splošne vesti.

— Kdor izstopi iz okrajnega društva ni več član UJU. Nekateri člani vzamejo zelo lahko in menijo, da izstop iz okrajnega društva nima nobenih posledic. Posledice so sledeče: Dotičniki s tem izstopijo tudi iz UJU in niso več člani Udruženja. Pristopiti ne morejo niti sami, niti društva k drugemu poverjeništvu, ker je to proti pravilom in jih tudi drugo poverjeništvom ne bo sprejelo. Nadalje se jim ustavi določanje »Učiteljskega Tovariša« in »Popotnika«. Z izstopom postanejo učiteljski — separatisi, ker bo vse ostalo učiteljsko združeno v UJU.

— Nekvalificiran napad na hrvatsko učiteljsvo. Ker se pod tem naslovom vrši agitacija, kj nima ravno najlepšega ozadja opozarjamo na današnje izjavo na uvodnem mestu in na tozadevno debato med društvenimi poročili, v poročilu Liublianskega učiteljskega društva.

— Razburjenje glede pristopnih izjav. Nove pristopne izjave nekatere članke zelo razburjajo zaradi dneva pristopna. Pojasnimo da so te izjave le formalnega značaja, zaradi evidence blaginiku in tajniku. Meščanskošolski učitelji naj pripišejo da niso člani nobene druge skupne organizacije z osnovnošolskim učitelstvom, stari člani pa naj pripišejo (kjer je zapisano »z današnjim dnem«) da so že člani od prej. Vse razburjanje glede izjav je pa nepotrebno, ker so izjave formalnega značaja. Glavna je da vsak član redno, mesečno plačuje članarino. V tem pogledu svetujemo da naj za člane po šolah pobirajo članarino za to določeni poverjeniki, drugim, ki niso na šolah pa naj pošila blaginik redno osem dni pred prvim po pošti položnico z označenim zneskom za dotični mesec ter naj poštnino priračuna.

— Revizija uradniškega zakona. Kakor poročajo iz Beograda, je komisija za revizijo uradniškega zakona pričela s svojim delom. Člani te komisije so: državni svetnik Petar Petrovič in dr. Sažadin, kasacijski sodnik Vasa Petrovič v Novem Sadu in član glavne kontrole Milenko Vesović. Komisija pregleduje ves doslej zbrani material ter zbira vse one podatke, ki prihajajo za revizijo zakona v pošte. Uradniške organizacije so pridno na delu da ob tej priliki ponovno izneso svoje težnje. Upati je da bo revizija izboljšala ne na poslabšala zakon.

— Zakaj odklanjam odgovornost za gospodarsko stanje poverjenišva. To bom z ozirom na izvajanja g. Jelenca v »Edinstvu« točno pojasnil s številkami, datumi in če treba tudi z obilno raznih dopisov in seinih podatkov. — Ivan Dimnik

— Uradne ure tainišva in blaginjšva Liublianskega učiteljskega društva.

Za razgovore in informacije o stanovskih in društvenih zadevah je na razpolago tov. blaginik vsak torek od 17. do 18. ure, tov. tajnik pa vsak petek od 9. do 12. ure v pisarni poverjenišva UJU v Učiteljski tiskarni.

— Liubliansko učiteljsko društvo.

Vse tovariše in tovarišice ki so preieli pristopne izjave, pa jih do danes še niso vrnili pozivamo, da jih vrnejo takoj, ker je sicer nemogoče sestaviti imenik in urediti dostavljanje listov.

— Izstopil je iz UJU g. Luka Jelenc.

Kot nečlan izdaja in urejuje list, ki napada in ruši delovanje članstva UJU ter sklicuje sestanke za akcije do sreških društvih UJU. Naj primerja to svoje delo z delom in postopkom vseh onih, ki so delovali legalnim potom za uveljavljanje deklarirane smeri. Ali so to legalna sredstva in je-li to legalna pot ki jo ubira? Večina učitelstva v Sloveniji in tudi izven Slovenije gotovo ne odobrava takega postopka.

— Razstavo ženskih ročnih del priredi v risalnici dekliške meščanske šole v Ptuiju dne 6. in 7. t. m. Državni osrednji zavod za ženske domače obrt iz Ljubliane. Ker zboruje učiteljsvo ptujskega okraja ta dan, bode v slučaju da bi ostal čas, predaval tov. Božo Račič o čipkarstvu.

— Kje so slike? Tvrdba »Edition Adria« prete Zagreb sedaj Beograd, izdeluje slike našega Jadrana. Priporočena je bila od ministrstva prosvete O. N. br. 55287 od 28. oktobra in O. N. br. 55.882 od 6. decembra 1924. Z O. N. br. 3667 z dne 1. julija 1925 pa se je celo ukazalo krajinim šolskim svetom, da stavijo za te slike vsoto 300 Din v proračun. Naša šola je naročila in za naročilo poslala denar že v početku maja 1925. Ker slik le ni bilo, je šola naročilo večkrat urgirala. Na urgence je tvrdka prvič odgovorila v decembru dobesedno sledeče: »Čast nam je izvestiti Vas, da smo iz Zagreba primili novac koji ste poslali za slike i da ćete ih uskoro dobiti. Slike se sad završavaju te prema tome ništa ne brinite. S poštovanjem.« Dopisnica je bila brez podpisa samo žig tvrdke »Zavod za izradu Edition Adria Beograd... Ministrstvo je priporočevalo slike ki so se »završavale« šele leto pozneje. Na ponovno urgenco smo dobili iz Zagreba dne 30. januarja 1926 dopis, v katerem se nam poroča da je I serija slik gotova i razšalje se školama po onom redu, kaku su nabavljale. Prema tome se nadamo da ćete već za koji dan I. seriju slika primiti.« Ti »nekoji« dnevi so se vlekli v mesece in na ponovne urgence nimamo še do danes ne danarja ne slik. Tudi javlja se nam ne več, »da su slike već gotove«. Seveda smo poslali dopis o tej zadevi na našo šolsko oblast, ki je tolikokrat naročala in priporočevala te slike v trdnem prepričanju, da bode ista oblast tudi izvršila urgenco. Pa daš je minilo od takrat že leto dni, ni šolska oblast do danes niti odgovorila. Kaj nam je sedaj narediti? Tožiti? Tudi to smo že naredili. Sodišče pa je tožbo zavrnilo z dostavkom da moramo vložiti tožbo tam kjer je sedež. Če na tožimo sedaj v Zagrebu ali v Beogradu, nas stane nazadnje več, nego smo poslali za slike in vrhu tega nas zna doleteti še da plačamo vse sodne stroške. Zatekamo se torej v javnost in vprašamo: Kako, misli šolska oblast ščititi osn.

Pogum velja. Kdor omahuje, podleže. Zato iasno proti cilju z voljo ki je iskrena granitna.

Letošnja šolska razstava je prebila led. Želimo da bi stopila v krog ostalih ter se razvila vzporedno z njimi.

Dela so prav raznovrstna: dobimo tudi posebnosti, katere se odlikujejo ter dajejo nov tin posebno v rokotvornih delih.

Drobni učenci, v belih hlačicah, s torbico preko rame — kdo bi si mogel misliti da že toliko znajo če bi jih srečal na cesti ali pa na naši kjer so še vedno zaverovani na nožem v svoja delo.

Razstavo bi razdelili tudi tu v dva dela, namreč v risarske in rokotvorne izdelke. Risanje na nižji stopnji stopa vzporedno z ostalim ocenimim že v uvodu, v višji stopnji se pa oži skoraj izključno ornamentika, da bi se nekako dohitelo zaostalo, to je — izpopolnilo domačo obudilo smisel in liubezen do nje, da se bo nadaljevala, ne pa izumirala. Posebno moramo naglašati da je Dragatuš in njegova okolica izvanredno že bogata na ornamentiki, katere zasledimo na vretencih preslicah, otiračih obleki itd.

(Dalje prih.)